

Markku Taavo
 Uimarannantie 3 B17
 98100 Kemijärvi
 puh. 0400 157 255
 sähköposti. markku.taavo(at)kemijarvi.fi

Kunnallisvalitus
 26.05.2023

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
 PL 189
 90101 OULU
 'https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet'

Kunnallisvalitus

Kemijärven kaupungin Tilapalvelut liikelaitoksen toimitusjohtajan virkavalinta: asiakirjat

Asia:

Kemijärven kaupungin hallintojohtajan päätös 24/01.01.01.01/2021 § 7/2023

Vaadin päätöstä kumottavaksi lainvastaisena sekä muotovirheeseen perustuen.

Vaadin Kemijärven kaupunkia toimittamaan valittajalle asiakirjapyynnössä 28.4.2023 mainitut asiakirjat: Esa Pöyliön oikeaksi todistetut tutkinto- ja muut opintotodistukset sekä työtodistukset.

Vaadin Kemijärven kaupunkia korvaamaan minulle ansiomenetyksiä, asianajo- ja selvittämiseen liittyviä kuluja.

Esitän hallinto-oikeudelle asiakirjapyynnön Kemijärven kaupungin Tilapalvelut liikelaitoksen toimitusjohtajan virkaan valitun Esa Pöyliön oikeiksi todistetuista koulutus- ja työtodistuksista:

- Tutkintotodistus, insinööri AMK
- Työtodistukset, joista ilmenee Pöyliön työkokemus ja hoitamansa tehtävät
- Muut Pöyliön koulutustodistukset, teknikko/rakennusmestari
- Muut toimitusjohtajan valintaan liittyvät asiakirjat.

Perustelut:

Olen tehnyt asiakirjapyynnön 10.04.2023 (liite 1) Kemijärven kaupungille koskien Kemijärven kaupungin liikelaitoksen toimitusjohtajan virkavalintaa. Olen pyytänyt lähettämään minulle kaikki tähän asiaan liittyvät todistukset ja asiakirjat 18.04.2023 mennessä. Varmistin sähköpostilla 19.4.2023, että asiakirjapyyntö on saapunut kaupungin kirjaamoon (liite 2). Kemijärven kaupungin hallintojohtaja on tehnyt 28.4.2023, antamaani määräaikaa myöhemmin, viranhaltijapäätöksen 24/01.01.01.01/2021 § 7/2023 asiakirjapyyntöni: *"Pyydettyjä asiakirjoja ei ole Kemijärven kaupungin hallussa, joten niitä ei voida toimittaa tietopyynnön mukaisesti."* Valitusosoitus on viranhaltijapäätöksen liitteenä. (liite 3.) Tässä yhteydessä minulle ei toimitettu yhtään asiakirjaa.

Minuun ei ole oltu yhteydessä kirjallisesti eikä suullisesti asiakirjapyynnön esittämisen jälkeen. Minulta ei myöskään tiedusteltu haluanko siirtää asian viranomaisen ratkaistavaksi.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (21.5.1999/621) 11 § Asianosaisen oikeus tiedonsaantiin: *Hakijalla, valittajalla sekä muulla, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee*

(asianosainen), on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn.

Viitaten Kemijärven kaupungin hallintosääntöön: 35 § Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta Valtuuston asiakirjoja koskevat tietopyynnot ratkaisee hallinto- ja tukipalvelujen palvelualuejohtaja. Toimielin voi päättämässään laajuudessa siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisuvaltansa alaiselleen viranhaltijalle. Palvelualuejohtaja päättää palvelualueen alaista toimintaa koskevien asiakirjojen antamisesta. Kaupunginhallituksen alaista toimintaa koskevien asiakirjojen antamisesta päättää hallinto- ja tukipalvelujen palvelualuejohtaja.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 14§: *Viranomaisen asiakirjan antamisesta päättää se viranomainen, jonka hallussa asiakirja on, jollei 15 §:n 3 momentissa tai muualla laissa toisin säädetä. Kunnanvaltuusto voi hallintosäännössään kuitenkin antaa tässä laissa tarkoitettuna viranomaisena toimivalle kunnalliselle toimielimelle oikeuden siirtää päättämässään laajuudessa asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisuvaltaa alaiselleen viranhaltijalle.*

Perustuslain ja muun lainsäädännön keskeinen periaate on, että kunnalliseen viranhaltijaan liittyvät menettelyt ovat pääsääntöisesti julkisia.

Hallintolain (6.6.2003/434) 31 §:n Selvittämisvelvollisuuden mukaan *viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen.*

Onko viranomainen pyytänyt virkaan valittua toimittamaan todistuksia, joko virkamääräyksiä allekirjoitettaessa tai asiakirjapyyntöön vastaamista varten.

Onko virkaan valittu toimittanut missään vaiheessa todistuksia, joiden perusteella hänen kelpoisuutensa virkaan on voitu todentaa Haastattelutilanteessa ei ainakaan minulta pyydetty todistuksia nähtäväksi.

Liikelaitoksen toimitusjohtajan virkamääräyksiä tehtäessä virkaan valitun todistuksia ei ymmärtääkseni/ilmeisesti ole esitetty/tarkastettu (ei mainittu, että on tarkastettu), eikä näin ollen ole todettu virkaan valitun kelpoisuutta. Viranhakuun liittyvät tarpeelliset ja keskeisimmät tiedot ovat juuri koulutus- ja työhistoria ja muut ansioita todistavat seikat. Voidaanko epäillä, että viranomaisella on toimitusjohtajan virkavalintaan liittyvät asiakirjat, joilla on merkitystä virkavalinnan lopputulokseen, eikä näin ollen asiakirjoja haluta minulle luovuttaa Tai voidaanko epäillä, ettei kelpoisuutta todistavia asiakirjoja ole olemassa (OKV/2010/1/2018.) Käytettävissä on ainoastaan virkaan valitun oma, yleisluontoinen hakukirje. Sen perusteella ei voida todeta virkaan valitun koulutuksen tai tutkinnon sisällön vastaavuutta liikelaitoksen toimitusjohtajan virkatehtävien edellyttämiin tietoihin ja taitoihin eikä työkokemuksen asiallista vastaavuutta viran tehtäväpiiriin ja liikelaitoksen toimitusjohtajan konkreettisiin tehtäviin.

Hallintolaki (6.6.2003/434) 22 § *Jos viranomaiselle toimitettu asiakirja on puutteellinen, asianosainen voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja.*

Sähköpostissaan 11.1.2022 on palvelualuejohtaja vastannut näin: *”Haastattelusta ei ole laadittu muistiota. Todistusjäljennöksiä ei kaupunki pyydä hakijoita lähettämään anonyymiä rekrytointia käytettäessä, näitä asiakirjoja kaupungilla ei siis ole. Todistukset tarkistetaan valinnan yhteydessä hakijalta, mutta ko. asiakirjat eivät jää kaupungin haltuun. Pöyliön hakemuskirjeen toimitan viimeistään huomiseen aamuun mennessä.”* 22.2.2022 on palvelualuejohtaja vielä vahvistanut, että Kemijärven kaupungilla ei ole Esa Pöyliön työ- ja koulutodistuksia.

Kemijärven kaupunki noudattaa Suomen Kuntaliiton ohjetta Kunnallisten asiakirjojen säilytysajat, Määräykset ja suositukset (liitteet 4 ja 5). Kohdassa 3. Henkilöstö ja luottamustoimen hoito, on kohta Virat ja vakinaiset toimet ja niiden sijaisuudet säilytettäväksi valittujen hakemukset liitteineen,

säilytysaikamääräys/-suositus pysyvästi/2 v, mikäli tietoja ei ole siirretty nimikirjaan tms. Hakemusten liitteillä tarkoitetaan mm. tutkintotodistusta ja työtodistuksia, joiden perusteella voidaan selvittää ja todentaa hakijan kelpoisuus, osaaminen ja se, täyttääkö hakija asetetut hakukriteerit.

Kemijärven kaupungin sääntöjen ja käytännön mukaan kaikilta virkaan tai työsuhteeseen valituilta vaaditaan todistusjäljennökset arkistoitavaksi. Huomioitava on, että työ- ja virkasuhteisiin valittujen todistusjäljennökset jäävät aina Kemijärven kaupungin arkistoon. Näin ennen liikelaitoksen toimitusjohtajan virkavaalia, samoin sen jälkeen. Esimerkkinä mainittakoon Kemijärven kaupungin kunnallistekniikan päällikön virkavalinta (haku päättynyt 25.10.2021, organisaatiomuutos 1.1.2022: teknisten palveluiden vastuualuepäällikkö, kunnanhallituksen päätös 31.1.2022 § 38. 1.1.2023 lähtien virkanimike elinvoimajohtaja). Virkaan valitulta on vaadittu opinto- ja työtodistukset, joita ei palauteta (kopiot). Tämä tieto on todennettu ko. virkaan valitulta. Myös omat todistukseni olen toimittanut Kemijärven kaupungille jo aiemmin nimikirjaa varten joten todistusteni pitäisi löytyä Kemijärven kaupungin arkistosta.

Taustaa

Kemijärven liikelaitoksen toimitusjohtajan viran täyttö vuodesta 2018 vuoteen 2021 on yksi prosessi, joka sisältää neljä hakukierrosta. Ensimmäisellä hakukierroksella Esa Pöyliötä ei valittu virkaan (KH päätös 5.11.2018 § 307). Mutta kun hakukriteereitä muutettiin, Pöyliö on sen jälkeen valittu jokaisella kierroksella toimitusjohtajan virkaan ja virkamääräykset on allekirjoitettu määräaikaikaisina. Ainoastaan viimeinen, vuoden 2021 haku toimitettiin anonyyminä. Esa Pöyliölle tehty ja allekirjoitetut virkamääräykset sisältävät tekstin: *"Jollei vaadittuja todistuksia esitetä määräajassa, viranhoitomääräys raukeaa määräajan päättymisen jälkeisestä päivästä lähtien."* Määräaikaa ei ole asiakirjoissa määritetty tarkemmin. Pöyliö hoitaa yhä liikelaitoksen toimitusjohtajan virkaa, joten viimeisin virkamääräys Pöyliölle on oletettavasti tehty 1.1.2023 edellisen määräajan päätyttyä 31.12.2022. Näin ollen Kemijärven kaupungilla voidaan olettaa olevan hallussaan kaikki Esa Pöyliön todistukset selvityksenä kelpoisuudesta liikelaitoksen toimitusjohtajan virkaan.

Hakuilmoituksissa 8.11.2019 ja 1.6.2021 on mainittu *"Kelpoisuusvaatimuksena edellytämme soveltuva korkeakoulututkintoa ja käytännön kokemusta johtamisesta"*. Näin ollen vähintään tutkintotodistus ja työtodistukset, jotka osoittavat johtamiskokemusta, on virkaan valitun tullut esittää työnantajalle virkamääräystä tehtäessä.

Onko Kemijärven kaupunki pyytänyt Esa Pöyliötä toimittamaan koulutus- ja työtodistuksensa, kun virkamääräykset on allekirjoitettu. Viranomaisella on lain mukaan velvollisuus itseoikaisuna korjata tämän kaltaisen virantäyttöprosessissa tekemänsä virheen.

Hakuilmoituksissa 18.9.2018 ja 8.11.2019 mainitaan myös näin: "Hakemus, joihin on liitetty kelpoisuutta osoittavat todistukset, työ- ja palvelutodistukset sekä ansioluettelo toimitetaan 29.11.2019 klo 15 mennessä osoitteeseen Kemijärven kaupungin kirjaamo, PL 5, 98101 Kemijärvi tai sähköpostilla osoitteeseen 'kirjaamo @kemijarvi.fi. Kuoreen tai sähköpostin osoitekenttään merkintä "Liikelaitoksen toimitusjohtaja". Koska toimitusjohtajan virkaan valittu on hakenut virkaan molemmissa edellä mainituissa hauissa ja hänet on valittu virkaan myös tässä mainituissa edellisessä haussa, tulisi Kemijärven kaupungin arkistointiohjeen mukaan todistusten olla kunnan arkistossa/kirjaamossa.

Pyytämieni asiakirjojen pitäisi olla helposti saatavilla, koska Kemijärven kaupungin hallinto- ja tukipalveluiden palvelualuejohtaja mainitsee sähköpostissaan 11.1.2022 näin: "Ansioluettelon tiedot tarkistetaan tutkinto- ja työtodistuksista viimeistään virkamääräystä tai työsuhtesopimusta laadittaessa." Virkamääräykset Tilapalvelut liikelaitoksen toimitusjohtajan virkaan on laadittu ja allekirjoitettu 20.8.2021 ja 7.12.2021. Nyt virkaan valittu on valittu toimitusjohtajan virkaan ensimmäisen kerran jo maaliskuussa 2020 (KV pöytäkirja 27.04.2020 § 22). Hakuilmoituksessa 8.11.2019 on mainittu, että "Hakemukseen tulee liittää kelpoisuutta osoittavat todistukset, työ- ja palvelutodistukset sekä kirjaamoon toimitettavaan hakemukseen lisäksi ansioluettelo. Hakemuksia ei palauteta." Huomiotavaksi tulevat Kemijärven kaupungin määräykset ja suositukset kunnallisten asiakirjojen säilytysajasta. Viitaten Arkistolaitos/Kansallisarkisto KA 158/43/01 s. 7. (OKV/2010/1/2018.)

.Johtopäätökset

Asian puutteellinen selvittäminen on voinut johtaa siihen, että esim. virkaan valitun henkilön koulutuksesta ja työkokemuksesta on päätöstä tehtäessä ollut käytössä virheellistä tietoa, tai tarkoituksettisesti annettu puutteellista ja virheellistä tietoa.

Viranhaltijapäätöksellään 28.4.2023 Kemijärven kaupungin hallintojohtaja osoittaa, että liikelaitoksen toimitusjohtajan valintaprosessin aikana ei virkaan valitun kelpoisuutta ole todennettu todistuksilla sen paremmin opintojen kun työkokemuksenkaan osalta. Tämä todistaa samalla sen, ettei todellista ansiovertailua oikeaksi todistetuilla tiedoilla ole voitu suorittaa tosiasiallisesti eikä objektiivisesti, valintaa perustella tosiasioihin perustuen, eivätkä päättäjät ole saaneet riittävää tietoa päätöksen tekemiseksi.

Perusteluvollisuuden täyttämisen kannalta olennaista on, että päätöksenteon kohteena olevalla asianosaisella on tosiasialliset edellytykset arvioida päätöksen oikeellisuutta. Perusteluilla myös turvataan hyvän ja avoimen hallinnon toteutumista. Perustelujen avulla voidaan varmistaa, että viranomaisen on käyttänyt harkintavaltaansa lain ja oikeusperiaatteiden mukaisesti. Jos useampi henkilö on hakenut virkasuhteeseen, tulee hakijoiden ansiot selostaa huolellisesti ja objektiivisesti ja vertailla niitä keskenään. Perusteluista on ilmeistä mitkä ovat ne kelpoisuusvaatimuksiin, yleisiin nimitysperusteisiin ja mahdollisiin hakuilmoituksessa etukäteen asetettuihin valintaperusteisiin liittyvät perusteet, joiden nojalla virkasuhteeseen otettava henkilö on valittu.

(Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 3.9.2021 21/0347/2)

Kemijärven kaupungin valtuusto sekä Kemijärven kaupungin hallinto- ja tukipalvelut on menetellyt virheellisesti jättäessään velvollisuutensa täyttämättä. Viranomaisen ei ole toiminut tässä asiassa lain viranomaisten toiminnan julkisuudesta (21.5.1999/62) 14 § Asiakirjan antamisesta päättäminen mukaisesti viivyttämättä. Ensimmäinen asiakirjapyyntöni olen tehnyt 20.8.2021 ja ensimmäisen perustellun ja valituskelpoisen päätöksen viranomaisen on tehnyt 28.4.2023. (OKV/884/1/2014) Osa asiakirjapyyntöissäni mainituista asiakirjoista on toimitettu minulle pitkällä viiveellä ja osaa, asian käsittelyn kannalta oleellisia, ei lainkaan. Eli asiakirjapyyntöihini on vastattu puutteellisesti.

Kemijärven kaupunginvaltuusto sekä Kemijärven kaupungin hallinto- ja tukipalvelut/palvelualuejohtaja ovat toimineet virheellisesti eivätkä ole noudattaneet julkisuuslakia kaikilta osin, koska ne eivät ole toimittaneet minulle kaikkia asiakirjapyyntöissäni mainittuja asiakirjoja, mm. virkaan valitun koulutus- ja työtodistuksia. Pyyttämäni asiakirjat ovat luonteeltaan asiani käsittelyyn olennaisesti vaikuttavia. Näin oikeusturvani ei toteudu kuten perustuslaissa säädetään.

Kemijärven kaupunki on toiminut vastoin Suomen perustuslaissa § 21- 22 määritellyjä oikeusturvakeitoja, jotka ovat hyvän hallinnon toteutumisen keskeisiä merkkejä.

Kemijärven kaupunki on toiminnallaan osoittanut myös huonoa hallintoa jättämällä noudattamatta lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta. Kemijärven kaupunki on toiminut myös Suomen ylimmän lainvalvojan ratkaisussaan OKV/957/10/2022 esittämien toimenpiteiden vastaisesti laiminlyödessään edelleen julkisuuslain menettelysäännösten noudattamista sekä perustuslain mukaisia oikeusturvakeitoja.

Voidaanko virkavalintaan liittyvien tapahtumien, päätösten ja toiminnan perusteella tehdä johtopäätökset, että virkaan valitun koulutus- tai työtodistuksia ei ole olemassa. Virkavalintaa ei voida tehdä pelkästään asianosaisen oman, seikkaperäisen kertomuksen perusteella. Tämä asettaa muiden hakijoiden oikeusturvan kyseenalaiseksi ja antaa aiheen epäillä, että valinta on tehty epäasiallisin perustein.

Kemijärven liikelaitoksen toimitusjohtajan valintaan liittyen olen tehnyt valituslupahakemuksen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO valituslupan numero 338/03.04.04.10/2023) Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksestä 1883/2022 27.12.2022, joka liittyy Kemijärven Tilapalvelut liikelaitoksen toimitusjohtajan viran täyttöön.

Kemijärvellä 27.05.2023

Markku Taavo

Liitteet:

Liite 1: Asiakirjapyyntö 10.04.2023

Liite 2: Asiakirjapyyntö varmistaminen kirjaamosta 19.04.2023

Liite 3: Kemijärven kaupungin hallintojohtajan päätös 24/01.01.01.01/2021 § 7/2023

Liite 4: Arkistolaitoksen KA158/43/01

Liite 5: Määräykset ja suositukset asiakirjojen säilyttämisestä s.74, (AMS) Hyväk. KH4.1.2005 § 39

Lähteitä ja viitteitä:

Hallintolaki

Valtiovarainministeriön ohje 30.4.2019 VM/2643/00.00.00/2018 s. 18-19

Oikeuskanslerin ratkaisuja:

OKV/471/10/2021, OKV/228/10/2022, OKV/2041/10/2020

OKV/2293/10/2020